

عنوان مقاله:

تحلیل ساختاری معراج نامه ی ابن سینا بر پایه سفر قهرمان کمپیل

محل انتشار:

دو فصلنامه ادب فارسی، دوره 11، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

احسان زندی طلب - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه رازی

خلیل بیگ زاده - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

چکیدهمعراج نامه گونه ای ادب دینی و عرفانی و گزارش سفر شخصیتی روحانی به قلمروهای ناشناخته است. سفر در ساختار این گونه ادبی و روایی، همواره عنصری تعالی بخش در سلوک انسان به سوی کمال بوده است؛ بر این اساس، معراج نامه های مبتنی بر سیر و سلوک روحانی در ریخت سفرنامه نگاشته شده اند که گزارش معراج پیامبر اسلام (ص) به روایت ابوعلی سینا از کهن ترین نمونه های منتور و مستقل آن در ادب فارسی با نگاهی نمادگرایانه به عناصر روایت در معراج نامه است. ضرورت بررسی این گونه متون بر اساس نظریه های ادبی نو، تلاش برای گشودن افقی تازه از متن در برابر خواننده و نگاهی به تولید معنا مبتنی بر واکاوی خویشتن است تا لایه های رازناک و پوشیده آن آشکار شود و دریافت خواننده از متن گسترش یابد. بر این پایه، پژوهش پیش روی، معراج نامه ابن سینا را بر پایه انگاره تک اسطوره جوزف کمپیل که برآمده از نگاهی ساختارگرایانه در روایت و روان شناسانه به سفر قهرمان و کهن الگوی خویشتن است با تکیه بر مطالعات بینارشته ای ادبیات تطبیقی در رویکردی توصیفی-تحلیلی نقد و بررسی کرده است. دستاورد پژوهش نشان می دهد، معراج نامه ابن سینا اگر چه در برخی زیرمرحله ها مانند امتناع از بازگشت ناسازی دارد، اما با ساختاری روایی و بافتار شناختی سفر قهرمان با تکیه بر الگوی جوزف کمپیل همسانی آشکاری دارد که گویایی و پویایی معراج حضرت ختمی مرتبت (ص) را مبتنی بر ساختار روایی آن در آیات قرآن کریم آشکار می سازد.

کلمات کلیدی:

معراج نامه ی ابن سینا، کهن الگو، جوزف کمپیل، سفر قهرمان، قلمروهای ناشناخته

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1445483>

